

ROLUL PLATFORMEI MOODLE ÎN FORMAREA PROFESIONALĂ A CADRELOR DIDACTICE UNIVERSITARE

Ludmila NOVAC

Universitatea de Stat din Moldova

Platformele de învățare sunt deosebit de utile, convenabile și adecvate condițiilor curente de instruire. Acestea completează foarte mult metodele tradiționale de învățare și ajută cadrele didactice în activitatea lor zilnică. Profesorii activează cel mai bine atunci când lucrează împreună pentru a rezolva problemele comune. Astfel, este foarte important să faci parte din comunitatea rețelei de învățare, formată din profesorii lideri de instruire, pentru a apela la ei în scopul de a obține resurse, instrumente și strategii, precum și acces la ajutorul acelor colegi, care doresc să împărtășească cunoștințele și experiența lor de a dezvolta soluții pentru problemele cu care ne confruntăm în școală și la universitate.

Cuvinte-cheie: *Comunitatea Moodle, Mediu Dinamic de Învățare Modular Orientat spre Obiect, metode tradiționale de învățare, metode moderne de învățare, platforme de învățare, rețea de învățare, resurse, instrumente, strategii, competențe didactice.*

MOODLE ROLE FOR TRAINING OF UNIVERSITY TEACHERS

The learning platforms are very useful, convenient and appropriate to our days, they greatly supplement the traditional learning methods and they help the teachers in their daily activity. Teachers learn best when they work together to solve common problems. Thus, it is very important to join the learning network of teacher leaders and get resources, tools, strategies, and access to committed colleagues willing to share their expertise and experience to develop solutions to the issues we are facing in the school and university.

Keywords: *Moodle Community, Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (Moodle), traditional learning methods, modern learning methods, learning platforms, learning network, resources, tools, strategies, teaching skills.*

O societate bine dezvoltată poate fi construită prin intermediul instituțiilor de învățământ. Intelectualitatea unui stat are rolul cel mai important de a menține și a ridica în anumite proporții nivelul de dezvoltare a țării. Astfel, noile generații reprezintă acea pătură socială care are rolul și obligația de a continua și de a menține nivelul de dezvoltare intelectuală a țării.

La baza unei societăți intelectuale stă învățământul, iar învățământul, la rândul său, se bazează pe un șir de principii bine fundamentate, o mulțime de valori și rigori, care se pot menține doar cu ajutorul unor specialiști competenți și în baza unui sistem bine format și adecvat cerințelor de pe piața muncii.

Noua politică educațională prefigurată în finalitățile educației implică un management educațional care să asigure dezvoltarea organizațională prin promovarea unei strategii educaționale de sporire a performanței resurselor umane, centrate pe formarea și dezvoltarea personalității umane, capabile să ia decizii de sine stătătoare în vederea realizării propriului destin. O astfel de strategie educațională a determinat construirea unui curriculum centrat pe competențe, pentru instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, ce reprezintă organizarea acestora în raport cu solicitările unităților de pe piața muncii, pornind de la identificarea condițiilor în care vor fi dezvoltate diferite roluri sociale și profesionale ale viitorului absolvent.

Modernizarea procesului de învățământ conduce nemijlocit la introducerea unor noi forme de predare. Componenta mediului de învățare diferă de la o persoană la alta în funcție de interesele profesionale și personale, de scopuri, de stilul preferențial de învățare, de experiența de utilizare a tehnologiilor informaționale etc. Astfel, noile mijloace bazate pe tehnologiile informaționale reprezintă acel suport tehnologic care este utilizat pentru a completa formele de instruire atât în instituțiile preuniversitare, cât și în instituțiile de învățământ superior.

Platformele de instruire reprezintă un mijloc foarte util, convenabil și adecvat perioadei actuale, care în mare măsură suplimentează și completează metodele tradiționale de instruire. Una dintre cele mai utilizate platforme de instruire în multe țări ale lumii este platforma *Moodle*, care vine în ajutor cadrelor didactice, oferind suport tehnologic și mijloace atât de transmitere a informației, de evaluare a cunoștințelor, cât și mijloace și tehnici de învățare.

Platforma *Moodle* (abrevierea provine de la englezescul *Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment* [2]) este un software liber de învățare cu sursă deschisă, cunoscut de asemenea și ca un Sistem de Ma-

nagement al Cursurilor sau ca un Spațiu de Învățare Virtual. Din octombrie 2010 are o bază de peste 49953 utilizatori înregistrați și site-uri verificate și servește 37 milioane de utilizatori la 3,7 milioane de cursuri. Numărul de utilizatori și numărul de cursuri plasate anual pe platforma *Moodle* crește în continuare cu un ritm foarte rapid. *Moodle* este o platformă de învățare (e-learning) dezvoltată inițial de Martin Dougiamas pentru a ajuta profesorii să creeze cursuri online care să fie focusate pe interacțiune și construirea colaborativă a conținutului educațional, care este în continuă dezvoltare.

Faptul că platforma *Moodle* reprezintă o platformă de instruire cu sursă deschisă a condus nemijlocit la utilizarea ei în masă de către instituțiile de învățământ din multe țări ale lumii, iar în ultimii ani este utilizată de mai multe instituții de învățământ și în Republica Moldova, atât în învățământul preuniversitar, cât și în învățământul superior.

Întreg ansamblul de tehnici și mijloace oferite de către platforma *Moodle* [3-6] facilitează procesul de instruire, îl completează și îl ajustează la noile condiții sociale și economice, la ritmul de viață în care atât cadrele didactice, cât și elevii sau studenții sunt implicați în mai multe activități concomitent. Astfel, pot fi oferite cursuri atât pentru instruirea la distanță, pentru forma de învățământ cu frecvență redusă, cât și drept suport și completare pentru forma de învățământ cu frecvență la zi. În acest mod, unele persoane pot face cursuri de recalificare sau de compensare a studiilor, altele pot să facă a doua facultate în timp ce au deja un loc de muncă sau pot să studieze și la două facultăți în același timp, dacă permite regulamentul instituției (de obicei, se admite ca a doua facultate să fie solicitată doar la studii cu frecvență redusă).

Totodată, platforma *Moodle* oferă o mare oportunitate pentru cei care nu au posibilitatea de a se deplasa la instituția respectivă. La etapa actuală multe persoane sunt cointeresate să facă studii și să obțină un certificat sau o diplomă în rezultatul studiului la anumite instituții prestigioase. Problemele financiare sau problemele de deplasare în altă țară reprezintă de multe ori un mare impediment, ceea ce micșorează șansele celor care au totuși o pregătire foarte bună, cunoștințe vaste și o capacitate excepțională de a învăța și a progresa într-o carieră de cercetare științifică. O altă categorie de persoane care sunt limitate în procesul de instruire o formează acei care nu se pot deplasa la instituția respectivă, deși se află în aceeași localitate, din cauza unor probleme de sănătate sau având anumite dizabilități locomotorii. Astfel, instruirea la distanță este soluția adecvată pentru această categorie de persoane care doresc să facă anumite studii și au abilități de studiere.

Platforma *Moodle* are un șir de funcții care pot fi bine definite. Funcția principală a platformei este cea de instruire, fie că este vorba despre cursuri de profesionalizare sau cursuri de cultură generală, precum și despre cursuri de perfecționare sau recalificare, fie altele care fac parte din modulul psihopedagogic etc. Alte funcții nu mai puțin importante ale platformei sunt cele de administrare. Aici putem menționa printre cele mai importante funcția de informare, de tutorat și de ghidare. Astfel, prin intermediul platformei se pot da indicații din partea unităților administrative ale instituției cu privire la diferite probleme organizatorice, de ghidare sau în legătură cu anumite evenimente legate de activitatea instituției sau a studenților. Din categoria funcțiilor de administrare poate fi considerată și funcția de chestionare în legătură cu anumite probleme sau întrebări importante privitor la evaluarea cadrelor didactice sau a calității disciplinelor predate, precum și alte probleme care necesită luarea în considerare a opiniei cadrelor didactice sau a studenților. Astfel, prin intermediul platformei se pot efectua un șir de sondaje și chestionare de evaluare sau în scopul adoptării unor decizii importante pentru instituția de învățământ.

Un rol deosebit de important al platformei *Moodle* în formarea profesională este rolul de dezvoltare a competențelor didactice. Rolul de instruire prin cursuri de profesionalizare poate fi extins în mod optimal și asupra modulului psihopedagogic pentru toate specializările care au profil didactic. Implementarea în paralel a cursurilor modulului psihopedagogic este un rezultat important în formarea profesională a cadrelor didactice universitare. Mai mult chiar, în procesul de utilizare a platformei în scopul instruirii și al lucrului cu studenții se dezvoltă și competențele didactice și de administrare a disciplinei, precum și cele de ghidare în procesul de studii. Structurarea, organizarea și administrarea cursurilor pe platforma *Moodle* ne obligă să menținem în permanență controlul asupra informației oferite studenților, precum și evidența activității lor pe platformă pe întreaga perioadă. Probabil, unul dintre cele mai importante elemente în procesul de învățare prin intermediul platformei este acela de a stabili foarte clar și de a delimita informația la care studenții pot avea acces la etapa respectivă. Este deosebit de important de a indica termenul limită pentru anumite activități și de a impune anumite restricții pentru accesul la unele compartimente sau a oferi informație suplimentară în caz de necesitate. Toate acestea în ansamblu au un rol foarte important pentru a ne asigura de faptul că condi-

țiile oferite și informația propusă corespund în totalitate cerințelor pe care le impunem în scopul formării competențelor și abilităților necesare specializării respective.

De asemenea, este foarte important să oferim și să organizăm suficiente activități pentru lucrul individual, pentru autoevaluări periodice sau în cadrul fiecărui compartiment, precum și pentru evaluări sumative. Astfel, prin conlucrarea permanentă cu studenții, prin concentrarea atenției lor asupra fiecăreia dintre activitățile propuse și evidențierea necesității formării competențelor respective, se poate menține activitatea lor pe toată perioada printr-o continuă monitorizare și prin evidențierea importanței tuturor activităților per ansamblu și în particular.

Evaluarea cunoștințelor are un rol deosebit de important în procesul de studii. Evaluarea, de altfel, reprezintă o componentă necesară funcționării oricărui sistem social și confirmă gradul lui de eficiență. Evaluarea desfășurată în cadrul sistemului de învățământ este în strânsă corelație cu celelalte sisteme sociale. În această privință, platforma *Moodle* ne oferă un șir de instrumente [1,3] care facilitează procesul de evaluare a cunoștințelor în cadrul procesului de învățare. Toate tehnicile oferite de către platforma *Moodle* ne oferă posibilitatea creării diferitelor tipuri de teste, atât pentru evaluări periodice, sumative și finale (pentru perioadele de atestări), cât și pentru evaluări curente sau autoevaluări în scop de învățare și de verificare a nivelului de comprehensiune.

Pentru lansarea testelor se pot fixa anumite perioade, iar platforma *Moodle* ne permite să aplicăm anumite restricții privitor la perioadele respective și data limită de acces la testele corespunzătoare, precum și durata efectuării testelor, numărul de posibilități de repetare a testului în cazul acumulării unui punctaj insuficient pentru promovare sau în cazul când persoana respectivă nu este de acord cu calificativul obținut și pretinde la alt calificativ mai înalt. În cazul efectuării unui test de autoevaluare sau test în cadrul procesului de studii se pot admite mai multe repetări de efectuare a testului. Însă, în cazul efectuării testelor de evaluare finală este indicat să fie fixate niște restricții mai riguroase referitor la durata testului, perioada, precum și accesul la informația suplimentară, pentru a ne asigura că aprecierea va fi obiectivă. Astfel, în acest caz platforma ne oferă posibilități de fixare a restricțiilor necesare, precum și de organizare și monitorizare a efectuării testelor într-un mediu virtual.

Reieșind din toate posibilitățile și multitudinea instrumentelor oferite de către platforma *Moodle* [1,3], din partea instituțiilor de învățământ și a **Comunității Moodle** au fost fixate și anumite cerințe pentru formarea și organizarea cursurilor, precum și anumite criterii de evaluare a lor în vederea optimizării structurării cursurilor conform unor standarde comune și corespunzător unui nivel adecvat pentru evaluarea obiectivă a cunoștințelor. De asemenea, având ca scop eficientizarea procesului de învățare, este necesar de a respecta anumite cerințe și indicații conform unor scheme de certificare oferite și aprobate de către **comunitățile Moodle** și instituțiile de învățământ. Astfel, printre cele mai importante pot fi menționate următoarele: organizarea cursurilor astfel încât să corespundă unei structuri logice clar definite și informația să fie optimal distribuită la toate compartimentele, conținutul să fie cât mai bogat și reprezentat într-un mod cât mai clar și accesibil în forme variate de prezentare, să se ofere curriculumul disciplinei, obiectivele temelor și finalitățile necesare pentru însușirea disciplinei respective; designul, managementul cursurilor și aranjarea logică să fie adecvate. De asemenea, este foarte importantă funcționalitatea cursurilor și navigabilitatea cât mai ușoară conform unei structuri logice bine definite.

Deosebit de importante sunt aspectele de conlucrare cu studenții, monitorizarea lucrului individual și îndeplinirea sarcinilor indicate, aplicarea unor soluții pentru a menține studenții în activitate permanentă prin motivare și evaluare periodică, prin includerea unor activități de învățare și de autoevaluare, prin oferirea unor sarcini pentru studiul și lucrul individual. În acest scop, platforma *Moodle* oferă diferite instrumente pentru conlucrarea cu studenții și organizarea unor activități cu implicarea studenților în activități individuale și în echipă. Iar aspectul general al cursului depinde doar de creativitatea cadrului didactic care elaborează cursul și de multitudinea și varietatea sarcinilor care le oferă studenților pentru învățare. Forumurile pentru discuții și conlucrare între studenți și cu profesorii responsabili de curs pot fi de ajutor pentru schimbul de informații, pentru organizarea unor concursuri sau activități de dezvoltare a competențelor de învățare și de reacționare promptă. Forumurile sunt utile și în cazul când așteptăm un feedback din partea studenților privitor la comprehensiunea materialului oferit temei respective sau pentru simplul motiv de a menține legătura cu studenții înscriși la curs.

În contextul utilizării platformei pentru organizarea cursurilor pentru studenții care își fac studiile cu frecvență redusă, aplicarea sistemului **Blended Learning** (Instruirea mixtă) este soluția perfectă pentru a combi-

na modelul clasic de predare cu modelul de instruire la distanță. Astfel, nu suntem obligați să renunțăm nici la contactul direct cu studenții, nici la modelul clasic de predare. Combinarea a două modalități de predare și evaluare se poate face cu succes utilizând Spațiul Virtual prin intermediul platformei *Moodle*, precum și contactul direct cu studenții în auditoriu. Deci, putem spune cu fermitate că, utilizând platforma *Moodle*, există avantaje atât pentru profesori, cât și pentru studenți, îndeosebi pentru studenții care își fac studiile cu frecvență redusă, dar și pentru cei care își fac studiile cu frecvență la zi.

În acest context putem remarca, de asemenea, că promovarea unei instituții poate fi făcută, inclusiv, prin nivelul de dezvoltare a sistemului de management al cursurilor electronice, precum și prin calitatea cursurilor plasate pe platforma *Moodle*. O platformă bine dezvoltată poate fi și o imagine bună pentru o instituție de învățământ. De asemenea, o platformă bine dezvoltată ar putea atrage mai mulți studenți și poate fi o bună stimulare pentru ei prin atractivitatea cursurilor, prin diversitatea sarcinilor și prin volumul bogat de informație. Fiecare instituție ar trebui să promoveze și să elaboreze cursuri electronice pe platforme educaționale, în interesul elevilor și studenților, pentru a educa tânăra generație în ritmul dezvoltării competențelor de învățare și de aplicare a cunoștințelor în practică. Pentru aceasta cadrele mai puțin experimentate ar trebui să preia din experiența celor care au elaborat deja cursuri electronice și le utilizează activ în procesul de instruire și, astfel, să continue o colaborare fructuoasă pe tărâmul dezvoltării cunoștințelor și pregătirii tinerilor specialiști.

Bibliografie:

1. URSACHE, L., VÂJU, G., DONICI, D., HERMAN, C. *MOODLE: administrare, utilizare, evaluare*. Arad, 2011.
2. http://ro.wikipedia.org/wiki/Moodle#cite_note-2
3. http://docs.moodle.org/25/en/Main_page
4. <http://www.moodle.md/>
5. <http://moodle.org/>
6. <http://moodle.com>

Prezentat la 14.05.2014